

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Windvanen : Napoleontische bestuurders in de Nederlandse en Franse restauratie (1813-1820)

Lok, M.M.

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Lok, M. M. (2009). Windvanen : Napoleontische bestuurders in de Nederlandse en Franse restauratie (1813-1820) Amsterdam: Bert Bakker

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <http://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Literatuur

- Aa, A.J. van der, *Biografisch woordenboek der Nederlanden* (Haarlem 1852, herdruk Amsterdam 1969).
- Aerts, R., 'Een staat in verbouwing. Van republiek naar constitutioneel koninkrijk, 1780-1848', in: R. Aerts e.a., *Land van kleine gebaren. Een politieke geschiedenis van Nederland 1780-1990* (Nijmegen/Amsterdam 1999), 13-95.
- Alexander, R.S., *Re-writing the French revolutionary tradition* (Cambridge 2003).
- Idem, *Bonapartism and the revolutionary tradition in France. The fédérés of 1815* (Cambridge 1991).
- Andeweg, R. B., en G. A. Irwin, *Dutch government and politics* (Basingstoke en Londen 1993).
- Ankersmit, F. R., 'Tweeslachtigheid als deugd. Over Guizot en Tocqueville', in: idem, *De spiegel van het verleden. Exploraties 1: geschiedtheorie* (Kampen 1996), 137-179.
- Aucoc, L., *Le Conseil d'Etat avant et depuis 1789. Ses transformations, ses travaux et son personnel. Étude historique et bibliographique* (Parijs 1974).
- Backouche, I., *La monarchie parlementaire, 1815-1848. De Louis xviii à Louis-Philippe* (Parijs 2000).
- Baczko, B., *Comment sortir de la Terreur? Thermidor et la Révolution* (z.p. 1989).
- Baker, K. M. e.a. (red.), *The Terror* (Oxford en New York 1994). The French Revolution and the Invention of Modern Political Culture, deel iv.
- Idem, *Inventing the French Revolution. Essays on French political culture in the eighteenth century* (Cambridge 1990).
- Barbey, J., *Le conseil des ministres sous la Restauration* (z.p. 1936).
- Bastid, P., *Les institutions politiques de la monarchie parlementaire française (1814-1848)* (Parijs 1954).
- Beaufort, H. L. T. de, *Gijsbert Karel van Hogendorp* (Rotterdam 1948).
- Beelaerts van Blokland, M. A., 'Adelsbeleid en adelsrecht voor 1813', in: *De Hoge Raad van adel. Geschiedenis en werkzaamheden* (Den Haag 1966), 1-54.
- Beliën, H. M., 'H. Daendels. Samenzweerder voor de eenheid', in: H. M.

- Beliën, D. van der Horst en G.J. van Setten, *Nederlanders van het eerste uur. Het ontstaan van het moderne Nederland 1780-1830* (Amsterdam 1996), 97-108.
- Bell, D. A., *The Cult of the Nation in France. Inventing Nationalism, 1680-1800* (Cambridge, Mass. en Londen 2001).
- Bercé, Y.-M. (red.), *La fin de l'Europe napoléonienne 1814. La vacance du pouvoir* (Parijs 1990).
- Berlin, I., 'Political ideas in the twentieth century', in: idem, *Four Essays on Liberty* (Oxford 1969), 1-40.
- Bertier de Sauvigny, G. A. de, *La Restauration en questions. Joie, hardiesse, utopies* (Parijs 1999).
- Idem, *Le comte de Bertier (1782-1864) et l'enigme de la congrégation* (Parijs 1984).
- Idem, *La Restauration* (z.p. 1974).
- Idem, 'F. de Bertier, Préfet de Calvados', in: *Bulletin de la Société des Antiquaires de Normandie* (1959), 226-261.
- Beth, J. C., *De departementen van algemeen bestuur gedurende het tijdvak 1798-1907* (Groningen 1907).
- Beyens, N., *Overgangspolitiek. Nederland en Frankrijk rond de Tweede Wereldoorlog* (ongepubliceerde dissertatie Universiteit van Amsterdam 2009).
- Bieringa, P. J. E., 'Vrijheid in het Nederlandse politieke vocabulaire, 1814-1840', in: E. O. G. Haitsma Mulier en W. R. E. Velema (red.), *Vrijheid. Een geschiedenis van de vijftiende tot de twintigste eeuw* (Amsterdam 1999), 305-324.
- Blaas, P. B. M., 'De prikkelbaarheid van een kleine natie met een groot verleden: Fruins en Bloks nationale geschiedschrijving', in: idem, *Geschiedenis en nostalgie. De historiografie van een kleine natie met een groot verleden* (Hilversum 2000), 15-41.
- Idem, 'De Gouden Eeuw: Overleefd en herleefd', in: idem, *Geschiedenis en nostalgie*, 42-60.
- Idem, 'De patriottentijd als epiloog: rond Colenbranders Patriottentijd', in: idem, *Geschiedenis en nostalgie*, 82-98.
- Idem, 'Epiloog. Nederlandse geschiedschrijving: 1945-1980', in: idem, *Geschiedenis en nostalgie*, 184-217.
- Blanning, T. C. W., *The Culture of Power and the Power of Culture. Old Regime Europe 1660-1789* (Oxford 2002).
- Idem, *The French Revolution. Class War or Culture Clash?* (Basingstoke en Londen 1998).
- Bled, J. P., *Les lys en exil ou la seconde mort de l'Ancien Régime* (z.p. 1992).
- Blom, J. C. H., *In de ban van goed en fout? Wetenschappelijke geschiedschrijving over de Bezettingstijd in Nederland* (Bergen 2003).
- Bluche, F., *Le bonapartisme. Aux origines de la droite autoritaire (1800-1850)* (Parijs 1980).

- Boogman, J. C., 'De bevrijding van 1813 in historisch perspectief', in: idem, *Van spel en spelers. Verspreide opstellen* (Den Haag 1982), 92-104.
- Idem, *Nederland en de Duitse bond. 2 delen* (Groningen 1955).
- Bornewasser, J. A., 'De zelfstandige eenheidsstaat in de Noordelijke Nederlanden gegrondvest 1813-1814', in: *NAGN II* (Bussum 1983), 208-222.
- Idem, 'Het Koninkrijk der Nederlanden 1815-1830', in: *NAGN II* (Bussum 1983), 223-278.
- Idem, 'Koning Willem I', in: C. A. Tamse (red.), *Nassau en Oranje in de Nederlandse geschiedenis* (Alphen aan de Rijn 1979), 231-272.
- Idem, *Kirche und Staat unter Wilhelm Friedrich von Oranien, 1802-1806* (Nijmegen 1956).
- Bosch Kemper, J. de, *De staatkundige geschiedenis van Nederland tot 1830* (Amsterdam 1868).
- Idem, *Het nationale monument voor 1813* (Amsterdam 1863).
- Brauw, W. M. de, *De departementen van algemeen bestuur in Nederland sedert de omwenteling van 1795* (Utrecht 1864).
- Briggs, R., *Early modern France 1560-1715* (Oxford 1977).
- Broers, M., *Napoleonic Imperialism and the Savoyard Monarchy. State-building in Piedmonte* (New York 1997).
- Idem, *Europe after Napoleon. Revolution, Reaction and Romanticism, 1814-1848* (Manchester en New York 1996).
- Brood, P., P. Nieuwland en L. Zoodma (red.), *Homines novi. De eerste vertegenwoordigers van 1795* (Amsterdam 1993).
- Broos, B. en E. Koolhaas-Grosveld, 'Evert Maaskamp (1769-1834), Rembrandtbiograaf van het eerste uur, verguisd en vergeten', in: *Kroniek van het Rembrandtsbuis* 1-2 (2004), 41-53.
- Brown, H. G., *Ending the French Revolution. Violence, Justice and Repression from the Terror to Napoleon* (Charlottesville en Londen 2006).
- Bruin, R. de., 'Recensie van A. van der Zwan, Hirschfeld', in: *Biografie Bulletin* 15.2 (zomer 2005), 45-54.
- Bruin, R. E. de, *Burgers op het kussen. Volkssoevereiniteit en bestuursamenstelling in de stad Utrecht, 1795-1813* (Zutphen 1986).
- Burg, M. J. van der, *Nederland onder Franse invloed. Cultuurtransfer en staatsvorming in de napoleontische tijd, 1799-1813* (ongepubliceerde dissertatie Universiteit van Amsterdam 2007).
- Chabin, M., *Le Conseil d'État sous la Restauration* (ongepubliceerde dissertatie, École des Chartes 1972).
- Chartier, R., *The Cultural Origins of the French Revolution* (Durham en Londen 1991).
- Church, C. H., *Revolution and Red Tape. The French Ministerial Bureaucracy 1770-1850* (Oxford 1981).

- Clément, J.-P., 'Chateaubriand et Pasquier', in: *Bulletin Société Chateaubriand* 1999 (La Vallée-aux-Loups 2000), 58-66.
- Cobb, R., *The Police and the People. French Popular Protest 1789-1820* (Oxford 1979).
- Cobban, A., *A History of Modern France. The Old Regime and the Revolution 1715-1799* (Londen 1962).
- Colenbrander, H. T., *Inlijving en opstand* (Amsterdam 1941).
- Idem, *Willem I. Koning der Nederlanden*, deel I en II (Amsterdam 1931-1935).
- Idem, *De vestiging van het koninkrijk (1813-1815)* (Amsterdam 1927).
- Idem, *De Bataafsche Republiek* (Amsterdam 1908).
- Collins, I., *Napoleon and His Parliaments, 1800-1815* (Londen 1979).
- Le Conseil d'Etat. Son histoire à travers les documents d'époque 1799-1974* (Parijs 1974).
- Couvée, D. H. en G. Pikkemaat, *1813-1815. Ons koninkrijk geboren* (Alphen aan de Rijn 1963).
- Craiutu, A., *Liberalism under siege. The Political Thought of the French Doctrinaires* (Lanham en Oxford 2003).
- Den Haag: 2000 monumenten*. Uitgave DSO Monumentenzorg Den Haag (Den Haag 1999).
- Deursen, A. Th. van, 'De Raad van State onder de Republiek van 1588-1795', in: H. C. C. de Schepper e.a. (red.), *Raad van State 450 jaar* (Den Haag 1981), 47-92.
- Diederiks, H. A., 'Problemen rond Amsterdamse uitgevers', in: *Amstellodamum. Maandblad voor kennis van Amsterdam* 55 (1968), 135-140.
- Dijn, A. de, *Aristocratic Liberalism in Nineteenth Century France, 1814-1870* (ongepubliceerde dissertatie Universiteit van Leuven 2005).
- Doyle, W., *The Ancien Régime* (Londen 1962).
- Drentje, J., *Thorbecke. Een filosoof in de politiek* (Oosterbeek 2004).
- Dunk, H. W. von der, 'Negentiendertien: verhinderde kentering', in: J. de Vries (red.), *Nederland 1913. Een reconstructie van het culturele leven* (1988), 9-21.
- Dunk, T. von der, 'Van bonapartist tot orangist. De grote ommezwaai van Theodorus van Swinderen in 1813', in: *De Negentiende Eeuw* 27.1 (2003), 2-14.
- Duprat, A., 'Le sacre de Charles x: justification et critiques', in: J.-Y. Mollier, M. Reid en J. C. Yon (red.), *Répenser la Restauration* (z.p. 2005), 69-84.
- Durand, C., 'Conseil privés, conseils des ministres, conseils d'administration de 1800 à 1814', in: *Revue d'histoire moderne et contemporaine* xvii (1970), 814-828.
- Duvergier de Hauranne, P., *Histoire du gouvernement parlementaire en France 1814-1848* (Parijs 1857-1871), 10 dln.

- Elias, A.M., 'Van Raad van State, Comité te Lande en Staatsraad (1795-1810)', in: *Raad van State 450 jaar*, 113-140.
- Ellis, G., *The Napoleonic Empire* (Atlantic Highlands NJ 1991).
- Fennema, M. en J. Rhijnsburger, *Dr. Hans Max Hirschfeld. Man van het grote geld* (Amsterdam 2007).
- Fockema Andreae, S.J., *De Nederlandse staat onder den Republiek* (Amsterdam 1962).
- Foucault, M., 'Governmentality', in: G. Burchell e.a., *The Foucault Effect. Studies in Governmentality* (Londen 1991), 87-104.
- François, L., 'De Zuidnederlandse elite in een overgangstijd: politieke evolutie tussen 1789 en 1830', in: *Handelingen van de Koninklijke Zuidnederlandse maatschappij voor taal- en letterkunde en geschiedenis* 43 (1989), 65-78.
- Idem, 'De verlichte ambtenaren onder Willem I: kritische pijlers van een bewind', *Documentatieblad werkgroep achttiende eeuw* 49-50 (1981), 135-147.
- Fritschy, J.M.F., *De patriotten en de financiën van de Bataafse Republiek. Hollands krediet en de smalle marges voor een nieuw beleid (1795-1801)* (Maarsen 1988).
- Idem, en J. Toebes (red.), *Het ontstaan van het moderne Nederland: staats- en natievorming tussen 1780 en 1830* (Nijmegen 1996).
- Fritzsche, P., *Stranded in the Present. Modern Time and the Melancholy of History* (Cambridge Mass. 2004).
- Fruin, R., 'Gijsbert Karel van Hogendorp in november 1813', in: *Verspreide Geschriften v: Historische opstellen* (Den Haag 1902), 348-397.
- Idem, *Geschiedenis der staatsinstellingen in Nederland tot den val der Republiek* (Den Haag 1901).
- Furet, F., *La Révolution française*, deel II: 1814-1880. Terminer la Révolution de Louis XVIII à Jules Ferry (z.p. 1988).
- Idem, *Penser la Révolution* (z.p. 1978).
- Gabriëls, A.J.M.C., 'Tweemaal in ballingschap. Het verblijf van prins Willem V in Gelderland (1785-1787) en in Groot-Brittannië (1795-1801)', in: *Tijdschrift voor Geschiedenis (TvG)* 112.3 (1999), 323-352.
- Idem, *De beren als dienaar en de dienaar als beer. Het stadhouderlijk stelsel in de tweede helft van de achttiende eeuw* (Leiden 1990).
- Gans, E. e.a. (red.), *Met alle geweld. Botsingen en tegenstellingen in burgerlijk Nederland* (z.p. 2003).
- Gennep, A. van, *The Rites of Passage* (Chicago 1960). Engelse vertaling uit het Frans door M. B. Vizedom en G. I. Caffee.
- Gerbod, P. (red.), *Les épurations administratives XIXe et XXe siècles* (Génève z.d.).
- Gerretson, C., 'De grote justicier. Cornelis Felix van Maanen', in: idem, *Ver-*

- zamelde werken*, deel v: geschiedenis 1950-1953 (Baarn 1975), 379-385.
- Gersmann, G., 'Der Schatten des toten Königs. Zur debatte um die Régicides in der Restauration', in: G. Gersmann en H. Kohle (red.), *Frankreich 1815-1830. Trauma oder Utopie? Die Gesellschaft der Restauration und das Erbe der Revolution* (Stuttgart 1993), 41-59.
- Geyl, P. C. A., *Napoleon. Voor en tegen* (Bussum 1979).
- Idem, '1813 herdacht in 1863', in: *Pennestrijd over staat en historie*. Opstellen over de vaderlandsche geschiedenis aangevuld met Geyls levensverhaal (tot 1945) (Groningen 1971), 274-311.
- Idem, *Patriotten en N.S.B.-ers. Een historische parallel* (Amsterdam 1946).
- Godechot, J., *Les institutions de la France sous la Révolution et l'Empire* (Parijs 1985).
- Gosman, J. G., 'De ontwikkeling van een centrale bureaucratie in Nederland. Van de laatste jaren van de Republiek tot de Belgische afscheiding', in: *Bestuurswetenschappen* 43 (1989), 34-50.
- Goyard, C., 'La notion d'épuration administrative', in: P. Gerbod (red.), *Les épurations administratives XIXe et XXe siècles* (Génève z.d.), 1-48.
- Greengrass, M., *Governing Passions. Peace and Reform in the French Kingdom, 1576-1585* (Oxford 2007).
- Gueniffey, P., *La politique de la terreur* (z.p. 2000).
- Gulick, E. V., *Europe's Classical Balance of Power: a Case History of the Theory and Practice of One of the Great Concepts of European Statecraft* (Ithaca 1955).
- Haak, J., 'Van inlijving tot bevrijding. Het Noorden van 1810-'14', in: *Algemene Geschiedenis der Nederlanden* deel 1X (Zeist en Antwerpen 1956), 129-160.
- Haan, I. de, *Politieke reconstructie. Een nieuw begin in de politieke geschiedenis* (Oratie Universiteit van Utrecht, 12 maart 2004).
- Idem, *Het beginsel van leven en wasdom. De constitutie van de Nederlandse politiek in de negentiende eeuw* (Amsterdam 2003).
- Haan, I. de, en J. van Zanten, 'Lodewijk als wegbereider van Willem? Kritische kanttekeningen bij een nieuw idee reçu', in: *De Negentiende Eeuw* 30 (2006), 285-301.
- Haitsma Mulier, E. O. G., 'De geschiedschrijving over de patriottentijd en de Bataafse tijd', in: W. W. Mijnhardt (red.), *Kantelend geschiedbeeld. Nederlandse historiografie sinds 1945* (Utrecht en Antwerpen 1983), 206-227.
- Hanou, A. J. A. M., *Sluiers van Isis. Johannes Kinker als voorvechter van de Verlichting, in de vrijmetselarij en andere Nederlandse genootschappen, 1790-1845* (Deventer 1988).
- Harris, T., *Restoration. Charles II and his kingdoms, 1660-1685* (Londen 2005).
- Hartsuijker, E., 'Eensgezind in eigen kring. Het probleem van de herinne-

- ring na vijftig jaar: Plein 1813 in 's-Gravenhage', in: *Script historisch tijdschrift* 27.4 (2006), 51-65.
- Hazareesingh, S., *The Legend of Napoleon* (Londen 2004).
- Hémardinquer, J.J., 'Affaires et politiques sous la monarchie censitaire: un libéral: F.-B. Boyer-Fonfrède (1767-1845)', in: *Annales du Midi* 73 (1961), 165-218.
- Higgs, D., *Nobles in Nineteenth Century France. The Practice of Inegalitarianism* (Baltimore 1987).
- Hobsbawn, E. en T. Ranger e.a. (red.), *The Invention of Tradition* (Cambridge 1983).
- Hoeven, H. van der, *Gijsbert Karel van Hogendorp. Conservatief of liberaal?* (Groningen 1976).
- Homan, G.D., *Nederland in de napoleontische tijd 1795-1815* (Haarlem 1978).
- Horst, D. van der, 'Cornelis Felix van Maanen, dienaar van vele heren', in: *Hollands Historisch Tijdschrift* 32 (Dordrecht 2000), 2-21.
- Idem, 'C.F. van Maanen. Dienaar van het recht, wie er ook regeert', in: *Nederlanders van het eerste uur* (1996), 184-194.
- Idem, *Van republiek tot koninkrijk. De vormende jaren van Anton Reinhard Falck, 1777-1813* (Amsterdam 1985).
- Houssaye, H., 1815, deel 1: La première Restauration (1893) en deel 11: Waterloo (1898).
- Huizinga, J., 'De betekenis van 1813 voor Nederlands geestelijke beschaving', in: idem, *Verzamelde werken* 11 (Haarlem 1948), 528-542.
- Idem, 'Boekbespreking van H. T. Colenbranders Inlijving en opstand', in: idem, *Verzamelde werken* 11 Nederland (Haarlem 1948), 88-90.
- Hunt, L., *Politics, Culture and Class during the French Revolution* (Berkeley en Los Angeles 1984).
- Huussen jr., A.J., 'La fin des départements hollandais', in: Bercé, *Vacance du pouvoir*, 63-78.
- Ijselmuiden, P.G. van, *Binnenlandse zaken en het ontstaan van de moderne bureaucratie in Nederland, 1813-1940* (Kampen 1988).
- Israel, J.I., *The Dutch Republic. Its Rise, Greatness and Fall 1477-1806* (Oxford 1995).
- Jansen, P.C., 'I.J.A. Gogel. Steun van het staatsgebouw', in: H.M. Beliën, D. van der Horst en G.J. van Setten, *Nederlanders van het eerste uur*, 141-150.
- Janssens, P., 'De politieke invloed van de adel in het Koninkrijk der Nederlanden', in: C.A. Tamse en E. Witte (red.), *Staats- en natievorming in Willem I's koninkrijk (1815-1830)* (Brussel en Baarn 1992), 98-121.

- Idem, 'De restauratie van de adelstand in het Koninkrijk der Nederlanden', in: *Belgisch tijdschrift voor nieuwste geschiedenis* (1981, nummer 3), 389-421.
- Jardin, A. en A.-J. Tudesq, *Restoration and Reaction, 1815-1848* (Cambridge 1983).
- Jonghe, A. de, *De taalpolitiek van Willem 1 in de Zuidelijke Nederlanden (1814-1830)* (Sint-Andries-bij-Brugge 1967).
- Joor, J., *De adelaar en het lam. Onrust, opruiing en onwilligheid in Nederland ten tijde van het Koninkrijk Holland en de Inlijving bij het Franse Keizerrijk (1806-1813)* (Amsterdam 2000).
- Jourdan, A., *La Révolution batave entre la France et l'Amérique (1795-1806)* (Rennes 2008).
- Idem, 'Staats- en natievorming in de tijd van Lodewijk Napoleon', in: *De Negentiende Eeuw* 30 (2006), 132-146.
- Idem (en M.J. van der Burg), 'Napoléon et les élites patriotes bataves: un même combat?', in: T. Lentz (red.), *Napoléon et l'Europe. Regards sur une politique* (Parijs 2005), 226-257.
- Idem, 'Le premier Empire: un nouveau pacte social', in: *Cités. Philosophie, politique, histoire* 20 (2004), 51-64.
- Idem, 'L'Europe et l'Amérique au bon vieux temps de Napoléon', in: J.-P. Bertaud, A. Forrest en A. Jourdan, *Napoléon, le monde et les Anglais. Guerre des mots et des images* (Parijs 2004), 195-266.
- Idem, *La Révolution. Une exception française?* (z.p. 2004).
- Idem, *L'Empire de Napoléon* (z.p. 2000).
- Idem, 'La perception des français aux Pays-Bas. De l'incompabilité des caractères nationaux', in: A. Montadon (red.), *L'Europe des politesses et le caractère des nations* (Parijs 1997), 153-176.
- Judt, T., *Postwar. A History of Europe since 1945* (Londen 2007).
- Kantorowicz, E. H., *The King's Two Bodies. A Study in Mediaeval Political Theology* (Princeton 1957).
- Kelley, D. R., *Historians and the Law in Postrevolutionary France* (Princeton 1984).
- Kieswetter, J. K., 'Etienne-Denis Pasquier. The last chancellor of France', in: *Transactions of the American Philosophical Society* 67 (Philadelphia 1977), 5-180.
- Kissinger, H. A., *A World Restored. Metternich, Castlereagh and the Problems of Peace 1812-1822* (Londen 1957).
- Klein, S. R. E., *Patriots republikenisme. Politieke cultuur in Nederland (1766-1787)* (Amsterdam 1995).
- Kloek, J. en W. Mijnhardt, *Ijfpunt 1800. Blauwdrukken voor een samenleving* (Den Haag 2001). Nederlandse cultuur in Europese context.
- Kluit, M. E., *Mr. Cornelis Felix van Maanen tot het herstel van de onafhankelijk-*

- heid. 9 september 1769-6 december 1813* (Groningen en Jakarta 1954).
- Kluyver, A. en A. Lodwyckx (red.), *Woordenboek der Nederlandsche taal* (Den Haag en Leiden 1903).
- Knuttel, W.P.C., *Catalogus van de pamflettenverzameling berustende in de Koninklijke bibliotheek, deel VI* (1796-1830) (Den Haag 1910).
- Kondylis, P., 'Reaktion, Restauration', in: O. Brunner, W. Conze en R. Koselleck (red.), *Geschichtliche Grundbegriffe. Historisches Lexicon zur politisch-soziale Sprache in Deutschland*, band v (Stuttgart 1984), 179-230.
- Koolemans Beijnen, G.J.W. (red.), *Historisch gedenkboek der herstelling van Neêrlands onafhankelijkheid in 1813*, deel 1-111 (Haarlem 1912).
- Koolhaas Grosveld, E. (red.), *Lodewijk Napoleon en de kunsten in het koninkrijk Holland* (Zwolle 2007). *Nederlandsch kunsthistorisch jaarboek* 56-57.
- Kossmann, E. H., *De Lage Landen 1780-1980. Twee eeuwen Nederland en België*, deel 1: 1780-1914 (Amsterdam 1976).
- Kroen, S., *Politics and theater. The Crisis of Legitimacy in Restoration France 1815-1830* (Berkeley en Los Angeles 2000).
- Kuiper, J., *Een revolutie ontrafeld. Politiek in Friesland, 1795-1798* (Franeker 2002).
- Landheer, T., *Oranje of Napoleon? De wisselvallige levensloop van Christiaan Antonij Ver Huell* (Utrecht 2006).
- Laquière, A., *Les origines du régime parlementaire en France, 1814-1848* (Parijs 2002).
- Laven, D. en L. Riall (red.), *Napoleon's Legacy. Problems of Government in Restoration Europe* (Oxford en New York 2000).
- Idem, 'Restoration government and the legacy of Napoleon', in: idem, *Napoleon's Legacy*, 1-26.
- Ledre, C., *La presse à l'assaut de la monarchie (1815-1848)* (Parijs 1960).
- Leerssen, J. T., 'Identity/alterity/hybridity', in: M. Beller en J. Leerssen, *Imagology. The Cultural Reconstruction and Literary Representation of National Characters. A Critical Survey* (Amsterdam en New York 2007), 335-342.
- Idem, 'Landsnamen, taalnamen. De lexicale aanloop tot de Groot-Nederlandse gedachte', in: J. Fenoulhet e.a. (red.), *Neerlandistiek in contrast. Bijdrage aan het zestiende colloquium neerlandicum* (Woubrugge 2007), 471-485.
- Idem, 'Imagerie et distance culturelles: une sociopolitique du goût', in: *Georges Sand lue à l'étranger. Actes du colloque d'Amsterdam réunis par S. van Dijk* (1995), 113-120.
- Idem, 'Reflections upon foreign space', in: R. Corbey en J. T. Leerssen, *Alterity, Identity, Image. Selves and Others in Society and Scholarship* (Amsterdam 1991), 123-138.
- Lentz, T., *Nouvelle histoire du Premier Empire*. Deel 11: L'effondrement du système napoléonien 1810-1814 (z.p. 2004).

- Idem, *Dictionnaire des ministres de Napoléon*. Dictionnaire analytique, statistique et comparé des trente-deux ministres de Napoléon (Parijs 1999).
- Idem, 'Ministres' en 'Conseil des Ministres', in: J. Tulard (red.), *Dictionnaire Napoléon* (Nouvelle édition), 315-316 en 495.
- Lok, M.M., "De schaduwkoning". De beeldvorming van koning Lodewijk tijdens de Restauratie', in: *De Negentiende Eeuw* 30 (2006), 273-284.
- Idem, "Op een gelijksoortige klip schipbreuk leiden". De politieke argumentatie van voormalige Napoleontische bestuurders in de grondwetscommissie van 1814', in: *Leidschrift* 19.3 (2004), 89-105.
- Idem, *Tussen God en Machiavelli. Spaansgezinde politieke theorie in de Nederlandse Opstand, 1580-1620* (ongepubliceerde doctoraalscriptie Universiteit van Leiden, 1998).
- Lucas, C. (red.), *The Political Culture of the French Revolution* (Oxford en New York 1988). Serie the French Revolution and the creation of modern political culture. Deel 11.
- Luger, B., 'Willem Bilderdijk en Lodewijk Napoleon. Dichter en koning', in: H. Beliën e.a., *Nederlanders van het eerste uur*, 164-172.
- Luis, J.-P., *L'utopie réactionnaire. Épuration et modernisation de l'état dans l'Espagne de la fin de l'Ancien Régime (1823-1834)* (Madrid 2002).
- Maarsen, N., *De strijd om de revolutie in de Restauratie* (Assen 1976).
- Mansel, P., *Louis xviii* (Londen 2005).
- Idem, *Paris between Empires* (2001).
- Idem, *The Court of France 1789-1830* (Cambridge 1988).
- McMahon, D.M., *Enemies of the Enlightenment. The French Counter Enlightenment and the Making of Modernity* (Oxford 2001).
- Mellon, S., *The Political Uses of History. A Study of Historians in the French Restoration* (Stanford 1958).
- Mollier, J.-Y., M. Reid en J.C. Yon (red.), *Répenser la Restauration* (z.p. 2005).
- Mulder, H.J.A., *De Raad van State. Historisch-staatsrechtelijke proeve van vergelijkende rechtsstudie* (Den Haag 1889).
- Naber, J., *Overheersing en vrijwording. Geschiedenis van Nederland tijdens de Inlijving bij Frankrijk juli 1810-november 1813* (Haarlem 1913).
- Idem, *Johan Melchior Kemper 1776-1824* (Haarlem 1913).
- Nagy, L., *Le romantisme en action* (ongepubliceerde dissertatie Universiteit van Parijs viii – Saint-Denis 2006).
- Nettement, A., *Histoire de la Restauration* (Parijs 1860-1872), 8 dln.
- Nieuw Nederlandsch biografisch woordenboek*, onder redactie van P.C. van Molhuysen en F.K.H. Kossmann (Leiden 1937).
- Nieuwenhuis, T., *Keesbonden en Prinsmannen. Durgerdam, Ransdorp en Ho-*

- lisloot: drie waterlandse dorpen in de Patriottentijd en de Bataafs-Franse tijd (1780-1813)* (Amsterdam 1986).
- Oechslin, J.J., *Le mouvement ultraroyaliste sous la Restauration. Son idéologie et son action politique (1814-1830)* (Parijs 1960).
- Opmeer, P. C. H., *De economische denkbeelden van Gijsbert Karel van Hogendorp (1762-1834)* (Tilburg 1982).
- Otten, F.J.M., *Gids voor de archieven van de ministeries en de Hoge Colleges van Staat, 1813-1940* (2004). Onderzoeksgids van het Instituut voor Nederlandse geschiedenis.
- Ozouf, M., *Festivals and the French Revolution* (Cambridge Mass. en Londen 1991).
- Palmer, R. R., *The Age of the Democratic Revolution. A Political History of Europe and America, 1760-1800*, deel 1: The Challenge (Princeton 1964).
- Petiteau, N., *Lendemain d'Empire. Les soldats de Napoléon dans la France du XIXe siècle* (Parijs 2003).
- Idem, *Napoléon de la mythologie à l'histoire* (Parijs 1999).
- Idem, *Elites et mobilités: la noblesse d'Empire au XIXe siècle (1808-1914)* (Parijs 1997).
- Piboubès, J.-Y., *Le serment politique en France 1789-1870* (ongepubliceerde dissertatie Universiteit van Parijs 1, 2003).
- Pilbeam, P.M., *The 1830 Revolution in France* (Basingstoke 1991).
- Pinoteau, H., *Etat de l'ordre du Saint-Esprit en 1830 et la survivance des ordres du roi* (Parijs z.d.).
- Pollmann, J., Tales of the Revolt. Memory, oblivion and identity in the Low Countries, 1566-1700. Onderzoeksaanvraag VICI-subsidie NWO 2007.
- Idem, 'Eine natürliche feindschaft: Ursprung und Funktion der schwarzen Legende über Spanien in den Niederlanden, 1560-1581', in: F. Bosbach (red.), *Feindbilder. Die darstellung des Gegners in der politischen Publizistik des Mittelalters und der Neuzeit* (Keulen 1992), 73-93.
- Pouthas, C.-H., *Guizot pendant la Restauration. Préparation de l'homme d'état (1814-1830)* (Parijs 1923).
- Prak, M., *Republikeins veelvoud, democratisch enkelvoud. Sociale veranderingen in het revolutietijdvak. 's-Hertogenbosch 1770-1820* (Nijmegen 1999).
- Prins, W.F., 'De Raad van State 1814-1862', in: *Raad van State 450 jaar*, 153-184.
- Raad van State 450 jaar*. Uitgegeven door H. C. C. de Schepper e.a. (red.) (Den Haag 1981).
- Raad van State 450 jaar: repertorium*. Samengesteld door Th.J.M. Lindner (Den Haag 1983).

- Randeraad, N., 'Ambtenaren in Nederland (1815-1915)', in: *BMGN* 109.2 (1994), 209-236.
- Reddy, W., *The Invisible Code. Honor and Sentiment in Postrevolutionary France 1814-1894* (Londen 1997).
- Resnick, D. P., *The White Terror and the Political Reaction after Waterloo* (Cambridge Mass. 1966).
- Richardson, N., *The French Prefectoral Corps, 1814-1830* (Cambridge 1966).
- Rodriguez Perez, Y., *De tachtigjarige oorlog in Spaanse ogen. De Nederlanden in Spaanse historische en literaire teksten (circa 1548-1673)* (z.p. 2003).
- Roelevink, J., '“Cette grande inertie qu'on rencontre sans cesse dans la marches des affaires”. Lodewijk als wetgever en uitvoerder', in: *De Negentiende Eeuw* 30 (2006), 177-191.
- Idem, 'Hete adem en koude kermis. De werkomstandigheden van de ambtenaren van de secretarie van Staat van Lodewijk Napoleon', in: *BMGN* 117.1 (2002), 1-24.
- Romein, J. en A., *Erflaters van onze beschaving. Nederlandse gestalten uit zes eeuwen*, deel III. Van de zeventiende tot de negentiende eeuw (Amsterdam 1946).
- Romijn, P., *Burgemeesters in oorlogstijd. Besturen onder Duitse bezetting* (Amsterdam 2006).
- Idem, *Boosaardig bestuur* (oratie Universiteit van Amsterdam 2003).
- Idem, *Snel, streng en rechtvaardig. Politiek beleid inzake de bestraffing en reclasering van 'foute' Nederlanders, 1945-1955* (1989).
- Rooij, P. de, *Republiek van rivaliteiten. Nederland sinds 1813* (Haarlem 2005).
- Rosanvallon, P., *La monarchie impossible. Les Chartes de 1814 et de 1830* (z.p. 1994).
- Rosendaal, J., *De Nederlandse Revolutie. Vrijheid, volk en vaderland 1783-1799* (Nijmegen 2005).
- Idem, *Bataven! Nederlandse vluchtelingen in Frankrijk, 1787-1795* (z.p. 2003).
- Rowe, M., *From reich to state. The Rhineland in the Revolutionary Age, 1780-1830* (Cambridge 2003).
- Sanders, G., 'De ridderorden van Lodewijk Napoleon', in: E. Koolhaas-Grosveld e.a. (red.), *Lodewijk Napoleon en de kunsten in het Koninkrijk Holland. Nederlands Kunsthistorisch Jaarboek 2005-2006* (Zwolle 2007), 36-61.
- Sas, N. C. F. van, 'Vaderlandse Oranjezucht', in: idem, *De Metamorfose van Nederland. Van oude orde naar moderniteit, 1750-1900* (Amsterdam 2004), 337-346.
- Idem, 'Fin de siècle als nieuw begin. Nationalisme in Nederland rond 1900', in: idem, *Metamorfose*, 577-592.
- Idem, 'Het politiek bestel onder Willem I', in: idem, *Metamorfose*, 413-436.
- Idem, 'Vaderlandsliefde, nationalisme en Vaderlands gevoel, 1770-1813', in: idem, *Metamorfose*, 69-96.

- Idem, 'Het grote Nederland van Willem I. Een schone slaapster die niet wakker wilde worden', in: idem, *Metamorfose*, 401-412.
- Idem, 'Rutger Jan Schimmelpenninck. Van parlementariër tot president', in: idem, *Metamorfose*, 293-302.
- Idem, 'De Vaderlandse imperatief. Begripsverandering en politieke conjunctuur 1763-1813', in: *Metamorfose*, 97-128.
- Idem, 'Het politieke klimaat in Noord-Nederland tijdens de crisis van het Verenigd Koninkrijk, 1828-1830', in: idem, *Metamorfose*, 437-455.
- Idem en H. te Velde (red.), *De eeuw van de grondwet. Grondwet en politiek in Nederland, 1798-1917* (Deventer 1998).
- Idem, 'Het Europese statenstelsel, 1814/1815-1870', in: L. H. M. Wessels en A. Bosch (red.), *Veranderende grenzen. Nationalisme in Europa, 1815-1919* (Nijmegen 1997), 225-263.
- Idem, *Onze natuurlijkste bondgenoot. Nederland, Engeland en Europa, 1813-1831* (Groningen 1985).
- Idem, 'Een Amsterdamse realist: Willem Frederik Röell, 1767-1835', in: *Figuren en figuraties. Acht opstellen aangeboden aan J. C. Boogman* (Groningen 1979), 61-111.
- Savant, J., *Les ministres de Napoléon* (z.p. 1959).
- Schama, S., *Burgers. Een kroniek van de Franse Revolutie* (Amsterdam 1989).
- Idem, *Patriots and Liberators. Revolution in the Netherlands 1780-1813* (Londen 1977).
- Schepper, H. de, 'De Raad van State in de landsheerlijke Nederlanden en zijn voortgang op gescheiden wegen 1531-1588/1948', in: *Raad van State 450 jaar*, 1-36.
- Schiferli, J., 'Een nationaal gedenkteken voor november 1813 (Den Haag 1863-1869)', in: *Nederlands Kunsthistorisch Jaarboek* 34 (1983), 73-131.
- Scholz, N., *Die imaginierte Restauration. Repräsentationen der Monarchie im Frankreich Ludwigs XVIII* (Darmstadt 2006).
- Schroeder, P. W., *The Transformation of European Politics 1763-1848* (Oxford 1994).
- Schutte, O., 'Het beleid tijdens het Koninkrijk der Nederlanden ten aanzien van de door Napoleon verleende titels', in: *Liber amicorum Jbr. Mr. C. C. van Valkenburg* (Den Haag 1985), 310-322.
- Serna, P., *La République des girouettes: Une anomalie politique: la France de l'extrême centre (1789-1815... et au-delà)* (Seyssel 2005).
- Shennan, J. H., *The Parlement of Paris* (Bodmin 1968, 1998).
- Sillem, J. A., *Het leven van mr. Johan Valckenaer (1759-1821)*, deel II (Amsterdam 1876).
- Spitzer, A. B., 'Malicious memories. Restoration politics and a prosopography of Turncoats', in: *French historical studies* 24.1 (2001), 37-61.
- Idem, *The French Generation of 1820* (Princeton 1987).

- Stekelenburg, M., *200 jaar werken bij de overheid. Boek 1: 1813-1940* (Den Haag 1999).
- Steur, J., 'Staatssecretarie en Kabinet des Konings onder Willem I', in: *BMGN* 84 (1969), 88-138.
- Stubbé, K. M. R., 'Het nationaal gedenkteken op Plein 1813 te 's-Gravenhage', in: *Jaarboek die Haghe* (Den Haag 1991), 139-168.
- Sutherland, D. M. G., *Revolutie en Contrarevolutie. Frankrijk 1789-1815* (Amsterdam 1989).
- Swart, E., 'Subjecten en sujetten. Willem I en de creatie van een nieuw officierencorps', in: *Armamentaria* (2000), 89-111.
- Tackett, T., *When the King Took Flight* (Cambridge 2003).
- Taine, H., *Les origines de la France contemporaine*. Deel III (Parijs 1898).
- Tamse, C. A., en E. Witte (red.), *Staats- en natievorming in Willem I's koninkrijk (1815-1830)* (Brussel en Baarn 1992).
- Teitel, R. G., *Transitional Justice* (Oxford 2000).
- Thadden, R. von, *Restauration und Napoleontisches Erbe. Die Verwaltungs-zentralismus als Politisches Problem in Frankreich (1814-1830)* (Wiesbaden 1972).
- Thorbecke, J. R., 'Anton Reinhard Falck', in: idem, *Historische schetsen* (Den Haag 1860), 171-199.
- Tocqueville, A. de, *The Old Regime and the Revolution*. Vertaald door A. S. Kahan. (Chicago 1998).
- Tollebeek, J., *De illusionisten. Geschiedenis en cultuur in de Franse romantiek* (Leuven 2000).
- Idem, *De toga van Fruin. Denken over geschiedenis in Nederland sinds 1860* (Amsterdam 1990).
- Tulard, J., 'Les épurations en 1814 et 1815', in: *Le Souvenir Napoléonien* 396 (juli-augustus 2004), 4-21.
- Idem, *Les vingt jours. Louis XVIII ou Napoléon, 1er mars-20 mars 1815* (z.p. 2001).
- Idem, *Napoléon et la noblesse d'Empire* (Parijs 2001).
- Idem, *Joseph Fouché* (z.p. 1988).
- Idem, (red.), *Dictionnaire de Napoléon* (z.p. nouvelle edition 1999), 2 dln.
- Idem, *Napoleon. The Myth of the Saviour* (Londen 1984).
- Idem, 'Une nomination de préfet sous l'Empire: le baron de Pasquier à la préfecture de police', in: *Revue de l'institut Napoléon* 70 (januari 1959), 14-17.
- Turpijn, J., *Mannen van gezag. De uitvinding van de Tweede Kamer 1848-1888* (Amsterdam 2008).
- Valkenburg, C. C. van, 'Adelsbeleid sedert 1813', in: *De Hoge Raad van adel. Geschiedenis en werkzaamheden* (Den Haag 1966), 55-73.

- Vaulabelle, A. de, *Histoire des deux restaurations jusqu'à l'avènement de Louis-Philippe* (Parijs 1857), 7 dln.
- Velde, H. te, 'Nederlands nationaal besef vanaf 1800', in: T. Zwaan (red.), *Het Europees labyrint. Nationalisme en natievorming in Europa* (Amsterdam en Meppel 1991), 173-188.
- Velema, W.R.E., *Republicans. Essays on Eighteenth-Century Dutch Political Thought* (Leiden 2007).
- Idem, 'Lodewijk Napoleon en het einde van de Republikeinse politiek', in: *De Negentiende Eeuw* 30 (2006). Themanummer Koninkrijk Holland (1806-1810), 147-158.
- Idem, 'Revolutie, republiek en constitutie. De ideologische context van de eerste Nederlandse grondwet', in: N. C. F. van Sas en H. te Velde, *De eeuw van de grondwet. Grondwet en politiek in Nederland, 1798-1917* (Deventer 1998), 20-44.
- Velzen, P. van, *De ongekende ministeriële verantwoordelijkheid. Theorie en praktijk, 1813-1840* (Nijmegen 2005).
- Verburg, M. E., *Geschiedenis van het Ministerie van Justitie*, deel 1 (Den Haag 2001).
- Verdier, R. (red.), *Le serment*. Deel 1: Signes et fonctions, deel 11: théories et devenir (Parijs 1991).
- Viel-Castel, L. de, *Histoire de la Restauration* (Parijs 1860-1878), 20 dln.
- Villepin, D., *Les Cent-Jours ou l'esprit de sacrifice* (Parijs 2001).
- Vles, E.J., *Twee weken in november. De omwenteling van 1813* (Amsterdam 2006).
- Waresquiel, E. de, *Cent Jours. La tentation de l'impossible, mars-juillet 1815* (z.p. 2008).
- Idem, *Un groupe d'hommes considérables: les pairs de France et la Chambre des Pairs héréditaires de la Restauration 1814-1831* (z.p. 2006).
- Idem, *L'histoire à rebrousse-poil. Les élites, la Restauration, la Révolution* (z.p. 2005).
- Idem, *Talleyrand. Le prince immobile* (Parijs 2003).
- Idem, *Le duc de Richelieu, un sentimental en politique, 1766-1822* (Parijs 1991).
- Idem en B. Yvert, *Histoire de la Restauration, 1814-1830. Naissance de la France moderne* (z.p. 2002).
- Wesseling, H., *Soldaat en krijger. Franse opvattingen over leger en oorlog aan de vooravond van de Eerste Wereldoorlog* (Amsterdam 1988).
- Wintle, M., *An Economic and Social History of the Netherlands 1800-1920* (Cambridge 2000).
- Wit, C. H. E. de, 'De Noordelijke Nederlanden in de Bataafse en Franse tijd, 1795-1813', in: *Algemene Geschiedenis der Nederlanden* (NAGN) 11 (Bussum 1983), 158-168.

- Woloch, I., *Napoleon and His Collaborators. The Making of a Dictatorship* (New York 2001).
- Woolf, S., 'Napoleon and Europe Revisited', in: *Modern and Contemporary France* 8.4 (2000), 469-478.
- Idem, *Napoleon's Integration of Europe* (Londen 1991).
- Idem, 'French Civilization and Ethnicity in the Napoleonic Empire', in: *Past and Present* 124 (augustus 1989), 96-120.
- Yvert, B., 'Decazes et la politique du juste milieu. Royaliser la nation, nationaliser la royauté (1815-1820)', in: R. Dufraisse, *Revolution und Gegenrevolution 1789-1830* (München 1991), 193-210.
- Idem (red.), *Dictionnaire des ministres de 1789 à 1989* (Parijs 1990).
- Zamoyski, A., *Rites of Peace. The Fall of Napoleon and the Congress of Vienna* (2007).
- Zanten, J. C. van, 'Het strand van Scheveningen. De aankomst van koning Willem I op 30 november 1813', in: J. Bank en M. Mathijsen (red.), *Plaatsen van herinnering. Nederland in de negentiende eeuw* (Amsterdam 2006), 63-71.
- Idem, 'De politiestaat van koning Willem I', in: *Historisch Nieuwsblad* 7 (september 2005), 9-15.
- Idem, *Schielijk, winzucht, zwaarhoofd en bedaard. Politieke discussie en oppositievorming 1813-1840* (Amsterdam 2004).
- Idem, "'Met verscheidene dolksteken afgemaakt". Moraal en politiek in de berichten over de moord op August von Kotzebue', in: *De Negentiende Eeuw* 27.1 (2003), 39-49.
- Zelm van Eldik, J. A. van, *Moed en deugd. Ridderorden in Nederland. De ontwikkeling van een eigen wereld binnen de Nederlandse samenleving, deel 1* (Zutphen 2003).
- Zwan, A. van der, *Hirschfeld. In de ban van de macht: biografie* (Amsterdam 2004).